ฤดูใบไม้ผลิ

ฤดูร้อน

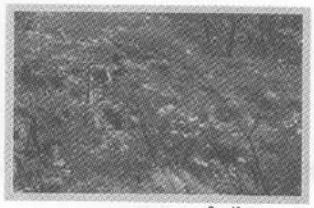

ฤดูใบไม้ร่วง

ฤดูหนาว

Korea

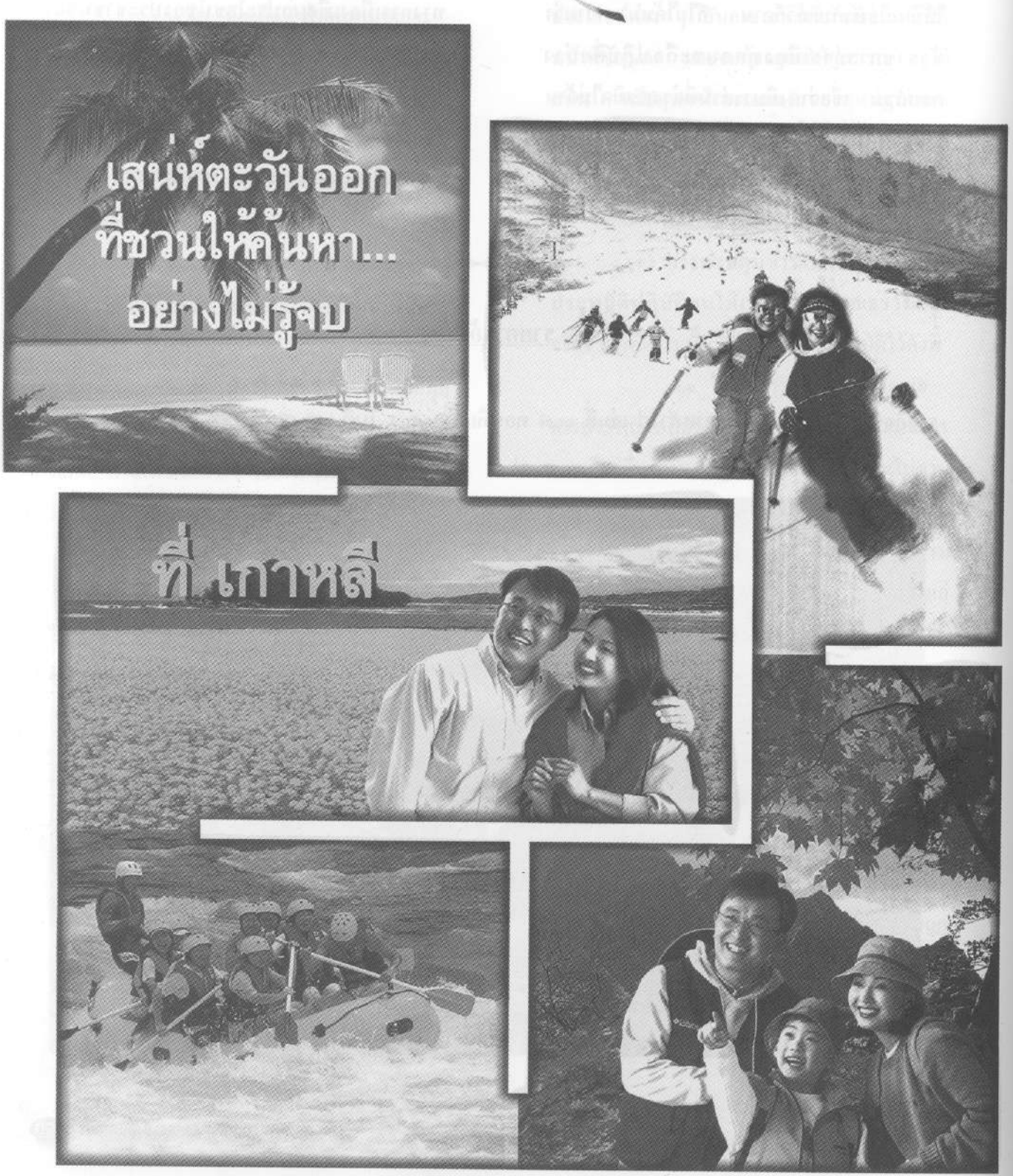

แนวคิดแนวหนึ่งของชาวเกาหลี เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศหลังสงครามเกาหลี

*Kim Young Aih**

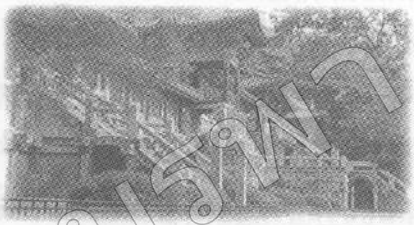

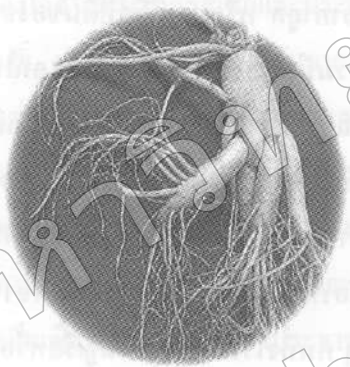

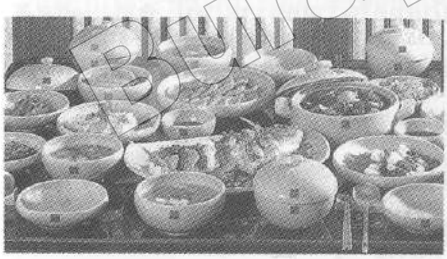

* ศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยฮันกุ๊ก ประเทศเกาหลี

อาจารย์พิเศษ สาขาวิชาภาษาเกาหลี ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ชาวโลกว่ากันว่าประเทศเกาหลีเป็นประเทศหนึ่งในทวีปเอเชียที่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจได้ภายในเวลาอันสั้น เกี่ยวกับสาเหตุนี้นั้น นักวิชาการที่สันทัดเกี่ยวกับสังคมศาสตร์อาจจะมีมุมมองที่หลากหลายและอธิบายได้ชัดเจนกว่าผู้เขียนแน่นอน

ผู้เขียนซึ่งเป็นชาวเกาหลีใต้คนหนึ่งที่มาสอนภาษาเกาหลีให้แก่นักศึกษาไทยจะขอเสนอความคิดเห็นส่วนตัวพอสังเขปสองประการเกี่ยวกับแนวคิดชาวเกาหลีที่ผู้เขียนถือว่าเป็นเหตุผลใกล้เคียงที่สุด ที่ชาวเกาหลีเริ่มต้นในการพัฒนาประเทศเพื่อส่วนรวมและส่วนตัวในตอนต้นทศวรรษที่ ๑๙๖๐ คือ ด้านเศรษฐกิจและด้านวัฒนธรรม ประการแรก ด้านเศรษฐกิจ คือ สาเหตุทางเศรษฐกิจในสมัยนั้น ความกลัววิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองว่าเกาหลีใต้อาจจะตกเป็นประเทศคอมมิวนิสต์หรือไม่ก็อาจจะพังทลายหมดเนื่องด้วยความลำเค็ญยากจน (แต่ว่าความปรารถนาของรัฐบาล บาร์ก จองฮี ที่จะพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีชีวิตดีกว่านั้นจะไม่ระบุไว้ที่นี้ เพราะนักวิชาการหลายคนอธิบายไว้อย่างพอสมควรแล้ว) หรืออีกนัยหนึ่งว่า ความตั้งอกตั้งใจอันจริงจังของประชาชนเกาหลีที่กระตือรือร้นจะพ้นจากความยากจนหลังสงครามเกาหลีให้ได้ รวมทั้งพัฒนาตนเอง และประการที่สองด้านวัฒนธรรม คือ ความตั้งใจอันสูงและจริงจังของพ่อแม่ที่จะให้ลูกเรียนสูงแต่โบราณ จำนวนผู้คนที่มีความรู้ระดับอุดมศึกษามีมากมายจนล้นเหลือความต้องการ จำนวนคนที่มีปริญญาไม่น้อยว่างงานอยู่ อยู่ตามบ้านเฉย ๆ จึงจะสามารถป้อนความต้องการบุคลากรทางสังคมและโรงงานได้อย่างทันท่วงที

ทราบกันอยู่แล้วว่า ประเทศเกาหลีเป็นประเทศเล็กมีพื้นที่ทำนาทำไร่น้อยมาก ซึ่งส่วนมากมีตอนใต้ของคาบสมุทรเกาหลีและมีทรัพยากรธรรมชาติน้อย ประเทศเกาหลีได้ตกเป็นเมืองขึ้นของญี่ปุ่นเป็นเวลา ๓๖ ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๑๐ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ประเทศญี่ปุ่นได้ขูดรีดประเทศเกาหลีเป็นอย่างมาก นอกจากรัฐบาลญี่ปุ่นใช้นโยบายให้ทั้งชาวนาและชาวประมงญี่ปุ่นจำนวนไม่น้อยอพยพมาสู่ดินแดนเกาหลีและซื้อที่ดินในราคาถูก หรือบางทียึดที่ดินของชาวนาเกาหลีที่ไม่ร่วมมือกับรัฐบาลญี่ปุ่นไปแจกให้ชาวญี่ปุ่นเป็นกลยุทธ์ที่ปลอบชาวญี่ปุ่นและกลืนดินแดนเกาหลีทั้งหมด ทั้งยังขนข้าวสารจำนวนมากไปป้อนชาวญี่ปุ่นบนเกาะทุก ๆ ปี จนชาวเกาหลีขาดแคลนอาหารอย่างหนัก ในที่สุดชาวเกาหลีนับแสน ๆ คนทิ้งไร่นาไปอยู่แมนจูเรียหรือประเทศจีน เพราะถือญี่ปุ่นเป็นศัตรู บางครอบครัวเป็นผู้มีอันจะกินก็พากรอบครัวอพยพไปอยู่สหรัฐอเมริกา เพราะฉะนั้นเมื่อได้รับเอกราชในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ สภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองเกาหลียิ่งวุ่นวายมากขึ้น เนื่องจากนักการเมืองรวมทั้งประชาชนเกาหลีได้แบ่งแยกเป็น ๓ ส่วน คือ ฝ่ายเสรีนิยม ฝ่ายคอมมิวนิสต์และฝ่ายชาตินิยม ต่างชิงอำนาจทางการเมืองกันภายใต้ความดูแลจากมหาอำนาจสองประเทศเป็นเวลา ๙ ปี (สมัยนั้นเป็นสมัยสงครามเย็น จึงถือกันว่า สัทธิทางการเมืองสำคัญยิ่งกว่าเรื่องอื่น ๆ เช่น เรื่องเศรษฐกิจ เป็นต้น) โดย

ไม่คำนึงถึงปากท้องของประชาชน ในที่สุดเกาหลีเหนือได้บุกรุกลงมาในตอนเช้าตรู่ของวันที่ ๒๕ มิถุนายน ปี ค.ศ ๑๙๕๐ เข้ารุกรานลงมาทางใต้อย่างเต็มรูปโดยไม่มีเหตุผล และยึดเมืองหลวงเกาหลีใต้ได้ภายในระยะเวลาเพียง ๓ วัน หลังจากนั้นแหลมเกาหลีได้กลายเป็นสมรภูมิระหว่างพี่น้องเป็นเวลา ๓ ปีเต็ม ๆ ในที่สุดถูกแบ่งแยกเป็นสองประเทศในเดือน กรกฎาคม ปี ค.ศ. ๑๙๕๓

ผู้เขียนคิดว่าตอนนั้นเกาหลีเหนือคงมั่นใจว่า จะสามารถรวมประเทศได้โดยลัทธิคอมมิวนิสต์ เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือทั้งทางกำลังอาวุธและทางกำลังใจจากประเทศรัสเซียและประเทศจีนอย่างมากมาย มากกว่าเกาหลีใต้ได้รับจากสหรัฐ-อเมริกา แต่เกาหลีเหนือคงคาดไม่ถึงว่าสหรัฐฯกับสหประชาชาติจะเข้าร่วมกับเกาหลีใต้ได้อย่างรวดเร็วถึงขนาดนั้น ขณะนั้นรัฐบาลอเมริกากลัวว่าถ้ารัฐบาลเกาหลีใต้มีกำลังอาวุธเพียงพอก็จะบุกเข้าไปเกาหลีเหนือเพื่อรวมประเทศ ซึ่งประธานาธิบดี ซึงมัน ลี เป็นประมุขของรัฐบาลเกาหลีใต้ในสมัยนั้น สหรัฐฯไม่ต้องการให้ชาวเกาหลีใต้พังดุลยภาพแห่งอำนาจระหว่างประเทศในแหลมเกาหลี

อย่างไรก็ตาม สงครามกลางเมืองนี้ทำให้ชาวเกาหลีทั้งทหารและพลเรือนจำนวนประมาณ ๓ ล้านคนเสียชีวิตหรือบาดเจ็บ ซึ่งเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนประชาชนทั้งแหลมเกาหลีประมาณ ๒๐ ล้านคนในสมัยนั้น

ระหว่างสงครามกลางเมืองนาน ๓ ปี ทหารสหประชาชาติ ทหารเกาหลีใต้ ทหารเกาหลีเหนือ ทหารจีน ต่างรบกันอย่างดุเดือดจนแหลมเกาหลีกลายเป็นดินแดนที่ไม่สามารถทำการเกษตรได้ในระยะเวลาหนึ่ง นอกจากนี้ ตึก ถนน และโรงงานต่าง ๆ ถูกทำลายเกือบหมด ความรู้สึกเป็นศัตรูกัน ความไม่ไว้วางใจกันและความรู้สึกตึงเครียดระหว่างชาติพี่น้องกันกลายเป็นแผลลึกในใจของประชาชนทุกคนแทน ทุ่งหญ้าและภูเขาที่เคยเขียวชอุ่มกลายเป็นดินสีแดงที่แห้งแล้งกันดาร ชาวเกาหลีใต้ต้องตกเป็นเหยื่อของสงคราม ทั้งบ้านที่อยู่อาศัยและเสื้อผ้านั้นชาวเกาหลีพอหาได้ แต่อาหารนั้น แม้สหรัฐฯและประเทศสหประชาชาติช่วยเหลือแต่ก็ไม่เพียงพอ เพราะชาวเกาหลีเองทำนาทำไร่ไม่ได้อยู่พักใหญ่ ตอนใต้ของแหลมเกาหลีเป็นเขตทำนาทำไร่ (เขตเกษตรกรรม) เมื่อเทียบกับเกาหลีเหนืออันเป็นเขตอุตสาหกรรมมากกว่า ด้วยเหตุนี้การปลูกข้าวไม่ได้สำหรับชาวเกาหลีใต้จึงหมายความว่าอดตาย นอกจากนี้จำนวนประชากรที่อยู่เกาหลีใต้ก็มีมากกว่า เพราะอพยพหนีจากพวกคอมมิวนิสต์

ทางรัฐบาลเกณฑ์นักเรียนมัธยมไปปลูกต้นไม้ที่ภูเขาในเดือนเมษายนทุกปีเพื่อให้ทิวเขาที่แดงและไม่มีต้นไม้กลายเป็นภูเขาสีเขียว ผู้เขียนก็ไปปลูกต้นไม้ตามภูเขาที่อยู่ใกลและแถวบ้านแถวโรงเรียนทุกปีจนถึงจบโรงเรียนมัธยมต้น เพราะฉะนั้นเมื่อครูถามในชั้นเรียนว่า ทำไมภูเขามีสีแดงทีไร ก็มีแต่คำตอบอย่างเดียวจากผู้เขียนจนถึงมัธยมปลาย คือว่าไม่มีต้นไม้ตามภูเขาเพราะสงครามเท่านั้นเอง สำหรับผู้เขียนเองนั้นไม่ได้ตอบอย่างใดอย่างหนึ่งว่า ภูเขามีสีแดงในฤดูใบไม้ผลิเพราะมีดอกไม้บานเต็มตามภูเขา และในฤดูใบไม้

ร่วงก็แดงเพราะมีใบไม้เปลี่ยนสีเป็นสีแดง จนถึงวันหนึ่งที่ได้ยินคำของอาจารย์ชาวไทยท่านหนึ่งที่กลับจากการเที่ยว ภูเขา "ซอลอัก" อาจารย์ท่านนั้นว่า "เกิดมาชาตินี้แล้วเพิ่งรู้ว่าใบไม้สวยกว่าดอกไม้"

อย่างไรก็ตาม หลังจากทำสัญญาสงบศึกจนถึงตอนต้นทศวรรษ ๑๙๖๐ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศเกาหลีใต้ซับซ้อนมากขึ้น คือ ในด้านทางการเมืองชาวเกาหลีใต้ยังแบ่งแยกเป็นกลุ่ม ๆ ทะเลาะกัน ฝ่ายคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือยุยงฝ่ายซ้ายในเกาหลีใต้ให้ต่อต้านรัฐบาลซึงมัน ลี เศรษฐกิจเกาหลีใต้ตกต่ำมากถึงขีดสุด ครอบครัวเกือบทุกครอบครัวมีอาหารไม่พอ ผู้หญิงกับเด็กตระเวนทุ่งนาหรือภูเขาแต่เช้าจนค่ำเพื่อเก็บผักต่าง ๆ มาต้มกับแป้งสาลีที่ทหารสหประชาชาตินำมาแจกให้กิน ในวันเทศกาลของชาวอเมริกัน ทหารอเมริกันก็บรรทุกขนมปังแบบฝรั่งมาแจกตามโรงเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนทุก ๆ คนต้องวิ่งไปเข้าคิวกัน สำหรับนักเรียนที่ทางบ้านขาดอาหารไม่สามารถเอาปิ่นโตไปรับประทานที่โรงเรียนได้ ทางโรงเรียนก็ต้องต้มน้ำนมให้เด็กเหล่านั้นดื่ม แต่มีผลให้เด็กเหล่านั้นมาเรียนหนังสือไม่ได้อย่างน้อย ๒ - ๓ วันด้วยท้องเสีย เพราะนมเป็นอาหารที่ไม่เคยรับประทานมาก่อน และครูก็ไม่รู้วิธีการใช้นมผงทำขนม ดังนั้น จึงใส่น้ำต้มแจกให้กินคนละถ้วยสองถ้วย พอถึงฤดูหนาว (ตอนนั้นหนาวจัดจริง ๆ) คนจำนวนไม่น้อยตายไปเพราะขาดอาหารบ้าง อากาศหนาวเกินไปบ้าง เพราะฉะนั้นพ่อแม่บางคนจึงส่งลูกไปช่วยทำงานตามบ้านที่มีฐานะดีกว่า หรือไม่ก็ส่งลูกไปเป็นลูกบุญธรรมผู้อื่นเพื่อจะลดจำนวนคนที่จะเลี้ยงดู นี่คือความทรงจำของผู้เขียนตอนที่เป็นนักเรียน

ตั้งแต่เกาหลีถูกชูดรีดทางเศรษฐกิจจนถึงปี ค.ศ. ๑๙๖๑ เป็นเวลานาน ๕๐ ปีเศษ เศรษฐกิจเกาหลีตกต่ำมาก ชาวเกาหลีใช้ชีวิตอันลำเค็ญยากแค้นมาก สถานการณ์เศรษฐกิจถึงขีดสุดจนทนต่อไปอีกไม่ไหว อาจพูดได้ว่า ชาวเกาหลีในสมัยนั้นมีความตั้งใจอันแรงกล้าและกำลังคิดอยู่ว่าทำอย่างไรจึงจะพ้นจากความยากจนอย่างนี้ และจากการรุกรานครั้งที่สองของเกาหลีเหนือ ชาวเกาหลีใต้ก็เฉยร่วมมือสนับสนุนรัฐบาล เริ่มทำการรณรงค์ "แซมาอึล อุนดง" ซึ่งเป็นขบวนการขั้นพื้นฐานในการสร้างประเทศ และบรรลุผลสำเร็จได้ ซึ่งชาวโลกเรียกกันว่า "มหัศจรรย์แห่งแม่น้ำฮัน"

สงครามเกาหลีนั้น นอกจากทำให้ชีวิตชาวเกาหลียากจนลงอย่างไม่สามารถพรรณนาได้แล้ว ยังเปลี่ยนแปลงค่านิยมดั้งเดิมต่ออาชีพได้อย่างหน้ามือเป็นหลังมือ เดิมชาวเกาหลีถือกันมาประมาณ ๒,๐๐๐ ปีมาแล้วว่า อาชีพข้าราชการหรือชาวนาเป็นอาชีพดีและสุจริต อาชีพพ่อค้า(ค้าขาย) นั้น เป็นอาชีพชั้นต่ำสุดรองจากชนชั้นที่มีอาชีพทางศิลปะ นอกจากนี้สงครามยังทำลายโครงสร้างทางสังคมที่ตกทอดกันมาแต่โบราณเกือบสิ้นเชิง และทำให้ชาวเกาหลียอมรับค่านิยมแบบใหม่ (แบบอเมริกามากกว่า) อย่างง่าย ๆ เพราะชาวเกาหลีเกือบทุกคนตกอยู่ในสภาพจนตรอกทุกด้าน ทั้งทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และทางสังคม ซึ่งเป็นเหตุอีกอย่างหนึ่งที่สังคมเกาหลีจะเปลี่ยนเป็นสังคมใหม่ (สมัยใหม่) ได้อย่างรวดเร็ว ภายใต้สภาพเช่นว่านี้

การศึกษาแบบสมัยใหม่จึงมีบทบาทมากขึ้นพร้อมกันนั้นจำนวนโรงเรียนอุดมศึกษาแบบตะวันตกและนักศึกษาที่เรียนตามโรงเรียนก็ทวีขึ้นด้วยตามลำดับ

ผู้เขียนขออธิบายถึงความตั้งอกตั้งใจของชาวเกาหลีต่อการศึกษาพร้อมทั้งแนวคิดทางการศึกษาของชาวเกาหลี ตั้งแต่โบราณชาวเกาหลีพูดกันว่า ใครที่เกิดเป็นมนุษย์ทุกคนต้องส่งไปเมืองหลวงให้เรียนหนังสือได้รับการอบรมพอสมควรจึงจะเป็นมนุษย์สมบูรณ์ได้ มิฉะนั้นจะไม่แตกต่างจากสัตว์โง่ ๆ เลยถึงแม้จะเกิดเป็นมนุษย์และถือลัทธิขงจื๊อเป็นหลักคำสอนให้แก่เด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียนก็ตาม ด้วยเหตุนี้อาจจะพูดได้ว่า ความตั้งใจของพ่อแม่ชาวเกาหลีที่จะให้ลูกมีโอกาสเรียนหนังสือค่อนข้างสูงและจริงจัง ความตั้งใจอันสูงต่อการศึกษาของชาวเกาหลีมีความสัมพันธ์กับลัทธิขงจื๊ออย่างใกล้ชิด ลัทธิขงจื๊อเป็นระบบแห่งจิตสำนึกทางธรรม เน้นความเมตตากรุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีมารยาท และการเป็นผู้นำที่ชาญฉลาดเป็นหลัก จัดเป็นธรรมที่มีไว้เพื่อกระตุ้นและรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในกรอบครัวและสังคมของประเทศเกาหลี และปกครองชีวิตกับหัวใจของชาวเกาหลีได้เป็นเวลานานด้วยนามต่าง ๆ ตามสมัย เช่น "ซองรีฮัก", "ฉูจาฮัก" และ "ซิลฮัก"

ในปลายสมัยศิลลา (ประเทศหนึ่งในสามก๊กเกาหลี) จำนวนนักศึกษาเกาหลีที่ไปศึกษาเกี่ยวกับลัทธิขงจื๊อทวีมากขึ้น ฉะนั้นลัทธินี้แพร่เข้ามามากในแหลมเกาหลีโดยนักศึกษาเหล่านี้ เมื่อพวกนักศึกษากลับบ้าน เขานำหนังสือลัทธิขงจื๊อที่เขียนเป็นภาษาจีนมาด้วยและจับกลุ่มศึกษาค้นคว้ากันจนรับเป็นแนวโน้มใหม่ของการศึกษาสำหรับชนชั้นปกครองในประเทศเกาหลี (ทีแรกการศึกษาแบบนี้จำกัดอยู่ที่ชนชั้นปกครอง แต่ค่อย ๆ แพร่หลายไปสู่ชนชั้นรองลงไปตามความสัมพันธ์กับประเทศจีนที่ใกล้ชิดขึ้นและการค้าขายกับประเทศพัฒนาที่เพิ่มขึ้น) ซึ่งกลายเป็นแนวโน้มที่อาจสามารถเปลี่ยนสังคมได้ คือ เริ่มใช้เป็นวิธีการใหม่ในการรับข้าราชการจากนักศึกษาที่เรียนตามสถาบันระดับอุดมศึกษาตั้งแต่ปลายราชวงศ์ "ศิลลา" (สมัยศิลลา) ในที่สุดทำให้สามัญชนที่มีความรู้และความสามารถพอสมควรมีโอกาสเข้ารับราชการได้ตั้งแต่สมัย "โคเรีย"

สมัยราชวงศ์ "โชซอน" ยอมรับลัทธิขงจื๊อนี้เป็นแนวความคิดของทางราชการและพัฒนาระบบการศึกษา พิธีกรรมและการบริหารงานด้านมหาดไทยเป็นเวลานาน ๕๐๐ กว่าปีตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๓๙๒ ลัทธินี้มีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของชาวเกาหลีเกือบทุกด้าน ได้แก่ สอนให้รู้จักกตัญญู โดยเฉพาะกตัญญูต่อพ่อแม่ นับถือบูชาบรรพบุรุษ สอนให้มีมารยาทที่เหมาะแก่โอกาส สอนให้รู้จักรับผิดชอบต่อการพัฒนาตัวเองและครอบครัว ให้ความสำคัญกับการศึกษาโดยเล็งเห็นว่าไม่ใช่เป็นเพียงเครื่องมือแสวงหาความก้าวหน้าส่วนตัวเท่านั้น แต่ยังเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่ทำให้ตนเองเป็นคนที่สมบูรณ์จนมีความเชื่อตามประเพณีแต่โบราณว่า มนุษย์ต้องขัดเกลาตนเองก่อนแล้วจะจัดการกับครอบครัวได้อย่างเหมาะสม

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

และสามารถปกครองประเทศชาติหรือรับใช้ประเทศชาติได้ต่อไป กษัตริย์เกาหลีจึงได้จัดตั้งโรงเรียนในเมืองหลวงเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์เป็นแหล่งเกิดพลังในการพัฒนาและรักษาระบบการปกครอง และหลังจากยอมรับลัทธิขงจื๊อแล้วจึงได้จัดตั้งสถาบันระดับอุดมศึกษาขึ้น เพื่อจะศึกษาหนังสือเหล่านี้ เช่น "แทฮัก (๓๗๒ โคกูเรีย), "ฤกฮัก (๖๘๒ ศิลลา)", "ฤกจาคำ (๘๘๒ โคเรีย)" และ "ซ็องคยูนควัน (๑๓๘๙ โชซอน)" เป็นมหาวิทยาลัยแห่งรัฐตามสมัย ตั้งแต่สมัย "โคเรีย" เริ่มมีโรงเรียนแห่งรัฐตามท้องถิ่นด้วย เรียกกันว่า "ฮักคัง" หรือ "เฮียงโคย" นอกจากโรงเรียนแห่งรัฐแล้วยังมีโรงเรียนเอกชนเกิดขึ้นตั้งแต่สมัย "โคเรีย" ด้วย นักปราชญ์ที่มีชื่อเสียงบางท่านปลดเกษียณแล้ว กลับไปบ้านเกิดแล้วเปิดโรงเรียนระดับมหาวิทยาลัย "ซอว้อน" ผลิตบุคลากรวัยหนุ่ม และเปิดโรงเรียนประถม "ซอคัง" ขึ้นตามหมู่บ้านทั่วราชอาณาจักร

ครอบครัวของเจ้าขุนมูลนายหรือผู้มีเงินที่เป็นชนชั้นกลางมักจะส่งลูกชายไปเรียนหนังสือ (สมัยนั้นผู้หญิงไม่ค่อยเรียนหนังสือตามโรงเรียน พ่อแม่เชิญครูมาสอนที่บ้าน หรือพ่อเป็นครูสอนลูกสาว เพราะพ่อแม่และพี่ชายส่วนมากหวงลูกสาวน้องสาวมาก ผู้หญิงส่วนใหญ่ได้รับการอบรมให้เป็นทั้งภรรยา มารดา และแม่บ้านที่ดี เท่านั้น) การเรียนระดับสูงเป็นหนทางที่จะนำสู่อาชีพเป็นข้าราชการ ซึ่งเป็นวิธีที่ดีวิธีหนึ่งในการรักษาตระกูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากใช้การสอบของรัฐเป็นหลักในการพิจารณาคัดเลือกข้าราชการ "ควาคอ" เพราะวิชาที่รัฐบาลสอบส่วนมากเกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อรัฐและการรู้จักกตัญญูต่อบิดามารดา ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิตสำหรับชาวเกาหลีสมัยนั้น

ความสำเร็จในการสอบของรัฐนั้น นอกจากจะเป็นเกียรติอย่างสูงสำหรับส่วนตัวและครอบครัวของผู้สำเร็จแล้ว ยังจะเป็นหนทางที่แน่นอนที่สุดที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของชีวิตในอนาคต การเรียนการสอนเพื่อผลิตข้าราชการสำหรับชนชั้นผู้ดี (ชนชั้นกลางร่วมอยู่ด้วยภายหลัง) ได้เจริญรุ่งเรืองและปรากฏอย่างเด่นชัดมาจนถึงปลายศตวรรษที่ ๑๙ ซึ่งเป็นระยะที่ชาวเกาหลีรับเอาอารยธรรมตะวันตกโดยผ่านประเทศจีนและประเทศญี่ปุ่นมาประยุกต์ แล้วเริ่มตื่นตัวและจริงจังมากยิ่งขึ้น

ในสมัยเป็นเมืองขึ้นของญี่ปุ่น รัฐบาลญี่ปุ่นเปิดโอกาสให้ชาวเกาหลีทุกคนได้เรียนหนังสืออย่างกว้างขวางเนื่องจากเป็นกระแสระดับโลกสมัยนั้น และมีความรู้อย่างดีเกี่ยวกับค่านิยมของชาวเกาหลี (ชาวญี่ปุ่นเคยใช้นโยบายวัฒนธรรมต่อชาวเกาหลีระยะหนึ่งในต้นทศวรรษ ๑๙๒๐ ด้วยความมุ่งหมายว่าจะดึงความสนับสนุนจากประชาชนเกาหลีส่วนใหญ่) ท่ามกลางการต่อต้านการปกครองของญี่ปุ่น ใครก็เรียนหนังสือได้แล้วแต่ความสามารถของครอบครัวหรือตัวเอง หลังจากเรียนจบแล้วเขาทำงานเป็นข้าราชการได้อย่างไม่มีขีดจำกัด เพราะฉะนั้นสามัญชนถือโอกาสนี้เป็นโอกาสที่จะเปลี่ยนฐานะชนชั้นทางสังคมภายใต้สังคมที่ยังให้สำคัญแก่การศึกษาหาความรู้ และอยู่ภูกการค้าและการประดิษฐ์

เมื่อเป็นเมืองขึ้นของญี่ปุ่น ชาวเกาหลีส่งลูกไปรับการศึกษาแบบใหม่ตามโรงเรียนญี่ปุ่นหลายร้อยคนทุกปี และหลังสงครามเกาหลีก็ได้ส่งลูกไปเรียนที่สหรัฐอเมริกาเป็นส่วนใหญ่ จำนวนเหล่านี้เพิ่มขึ้นตามจำนวนผู้อพยพลี้ภัยไปอยู่ต่างประเทศ และภายหลังเกาหลีได้รับเอกราชพร้อมกับการยอมแพ้โดยไม่มีเงื่อนไข จำนวนนักศึกษาต่างประเทศโดยเฉพาะที่อเมริกาก็มีมากขึ้น แม้เมื่อฐานะทางเศรษฐกิจถูกทำลายอย่างย่อยยับยังไม่ฟื้นตัวระหว่างสงครามและหลังสงคราม ผู้ปกครองยังส่งลูกไปเรียนต่างประเทศ ความตั้งใจที่จะให้ลูกเรียนสูงนั้นไม่รู้จักถดถอยลงแม้ในสงครามกลางเมือง พอโรงเรียนควรจะต้องปิดเพราะสงคราม โรงเรียนทุกระดับที่อยู่ทั่วแหลมเกาหลี เช่น โรงเรียนตามเมือง "โซล", "เพียงยาง" และ "แดซอง" ก็ได้จัดตั้งโรงเรียนลี้ภัยที่เมือง "บูซัน" สอนนักเรียนและนักศึกษา ผลิตบุคลากรต่อไป แนวโน้มอย่างนี้ยังคงสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

อัตราที่เข้าเรียนต่อของเด็กเกาหลีจะบ่งชี้ความตั้งอกตั้งใจของชาวเกาหลีต่อการศึกษาอย่างเห็นได้ชัด ผู้เขียนจึงขอเสนอสภาพของการเรียนการสอนเด็กเกาหลีปัจจุบันไว้อย่างย่อ ๆ ดังนี้ ตามระบบการศึกษาเกาหลีภาคบังคับปัจจุบัน เด็กอายุ ๖ - ๗ ขวบ ทุกคนต้องไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนประถมเป็นเวลา ๖ ปี และประมาณ ๙๙.๙% เรียนต่อที่โรงเรียนมัธยมต้นเป็นเวลา ๓ ปี ๙๙.๔% ของนักเรียนมัธยมต้นเรียนต่อมัธยมปลายเป็นเวลา ๓ ปี และประมาณ ๖๖.๖% ของจำนวนนักเรียนจบมัธยมปลายหรือ ๘๔.๙% ของจำนวนนักเรียนที่จบโรงเรียนมัธยมสายสามัญ (วิชาการ) เข้าเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัย (ค.ศ. ๑๙๙๙) นักศึกษาประมาณ ๓.๑๙ ล้านคน (จำนวนประชาชนของเกาหลีใต้ทั้งหมด ๔๖.๙๖ ล้านคน) เรียนหนังสืออยู่ที่สถาบันการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ๓๙๔ แห่ง (ค.ศ. ๑๙๙๙)

จำนวนสถาบันระดับมหาวิทยาลัยกับจำนวนนักศึกษานี้เป็นสถิติเพิ่มมากขึ้นเมื่อเทียบกับปี ค.ศ. ๑๙๙๐ ซึ่งเป็นปีที่สงครามเกาหลีได้เกิดขึ้น ตอนนั้นมีมหาวิทยาลัยทั้งหมด ๙๘ แห่ง จำนวนนักศึกษามี ๑.๑๖ แสนคน และจำนวนประชาชนประมาณ ๒๐ ล้านคน เพราะฉะนั้นเมื่อเทียบปี ค.ศ. ๑๙๙๐ กับ ปี ค.ศ. ๑๙๙๙ จำนวนประชากรเพิ่มเป็น ๒.๓ เท่า แต่จำนวนสถาบันอุดมศึกษาเพิ่ม ๗.๔ เท่า และจำนวนนักศึกษาเพิ่มประมาณ ๓๐ เท่า การที่จำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นถึง ๓๐ เท่านั้นจะหมายความว่า ฐานะและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเกาหลีดีขึ้นและจำนวนประชาชนเพิ่มขึ้นเท่านั้นก็หาไม่ แต่เป็นเพราะค่านิยมของชาวเกาหลีที่ตกทอดสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบันนี้ด้วย คือ สังคมเกาหลีเคารพนับถือยกย่องคนมีความรู้สูง และการได้รับการศึกษาระดับสูงอาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถเปลี่ยนฐานะครอบครัวและตัวเองให้สูงขึ้นได้ ด้วยเหตุนี้พ่อแม่จึงพยายามที่จะให้ลูก ๆ มีโอกาสได้เรียนสูงด้วยความหวังว่าลูกอาจจะมีชีวิตที่ดีกว่าตัวพ่อแม่เอง

สรุปว่า พ่อแม่ชาวเกาหลีลงทุนกับลูกทั้งทางกายและเงินทองมากโดยไม่มีเงื่อนไข ซึ่งอาจจะดูในแง่หนึ่งว่ามากเกินไป จนชาวเกาหลีพูดล้อ

เล่นว่า ปริญญาบัตรหรือความรู้ระดับมหาวิทยาลัยในสมัยก่อนที่จะรณรงค์เริ่ม "แซมาอึล อุนดง" เป็น "อุกลทับ" ซึ่งมีความหมายว่า "เจดีย์ที่สร้างด้วยกระดูกวัว" สาเหตุที่มีชื่อล้อเล่นก็เพราะว่าสมัยนั้น (ก่อนปี ค.ศ. ๑๙๖๑) ประเทศเกาหลีเป็นประเทศเกษตรที่ด้อยพัฒนา ประชาชนส่วนมากเป็นชาวนาชาวไร่ ซึ่งอาศัยแรงของวัวทำนา ดังนั้นสำหรับชาวนาชาวไร่ วัวเป็นสัตว์สำคัญที่สุดและเป็นสมบัติหมายเลขหนึ่ง แต่พ่อแม่ต้องขายวัวขายไร่นาเพื่อจะส่งเงินให้ลูกได้เรียนหนังสือในระดับสูง

กราวนี้ท่านคงสงสัยว่า จำนวนผู้คนที่จบมหาวิทยาลัยทุกปีจำนวนไม่น้อยได้ทำประโยชน์ที่ไหนบ้าง ในประเทศด้อยพัฒนาเช่นประเทศเกาหลีสมัยเก่า ผู้คนไม่มีงานทำเป็นส่วนมาก หน้าทำนาเขามีอาชีพเป็นชาวนา แต่พอถึงฤดูหนาวเขาว่างงานกันเกือบทุกคน ภายใต้สภาพเช่นนี้เขาจบมหาวิทยาลัยแล้วก็ยังว่างงานอยู่ อยู่บ้านเฉย ๆ เฉพาะคนเรียนเก่งเท่านั้นเองที่หางานทำได้ เช่น ครูตามโรงเรียนและข้าราชการ เป็นต้น ผู้คนที่มีปริญญาหรือนักศึกษาส่วนมากจึงเตรียมสอบเพื่อจะเป็นข้าราชการที่บ้านหรือที่วัด อาจจะพูดได้ว่าช่วงระยะ ๑๐ ปีหลังสงครามเกาหลี ประเทศเกาหลีโดยเฉพาะเกาหลีใต้ประสบผลสำเร็จในการสร้างบุคลากรเป็นจำนวนมากไว้ แต่ล้มเหลวในการสร้างงาน ก็เลยปล่อยให้หนุ่มสาวที่มีความรู้ความสามารถอยู่บ้านเฉย ๆ หรือไม่ก็ดิ้นรนหางานแต่ผิดหวังทุกที รัฐบาลก็ใช้ความพยายามเพื่อพัฒนาประเทศ แต่ไม่ได้รับความสำเร็จเพราะประชาชนยังไม่มั่นใจต่อการช่วยตัวเองและการลงทุนรวมทั้งไม่เชื่อถือรัฐบาล ซึ่งแยกเป็นหลายฝ่ายแย่งชิงอำนาจทางการเมืองกันโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของประชาชนเลย

สถานการณ์ทางสังคมอย่างนี้นานถึง ๗ - ๘ ปีนั้นย่อมทำให้มีเหตุการณ์สำคัญสองเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง คือ ในวันที่ ๑๙ เดือนเมษายน ปี ๑๙๖๐ มี "ซา อิล กู" ซึ่งคล้ายกับเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๑๙๗๓ ของเมืองไทย กับในวันที่ ๑๖ เดือนพฤษภาคม ปี ๑๙๖๑ มีรัฐประหาร "โอ อิล หยุก" ด้วยรัฐประหารครั้งนี้นายพล "บาร์ก จองฮี (Park Chunghee)" เข้าคุมอำนาจและขอความร่วมมือจากประชาชนด้วยการวางแผนพัฒนาประเทศ ๕ ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ชาวเกาหลีในขณะนั้นร่วมมือกับรัฐบาล "ด้วยความตั้งใจของคนจมน้ำที่จะจับฟางเส้นสุดท้ายเพื่อเอาตัวรอด" ชาวเกาหลีคิดในใจว่า ความพยายามครั้งนี้นั้นเป็นความพยายามครั้งสุดท้าย และบุคลากรที่ว่างงานอยู่ตามบ้านนั้นก็ควรเริ่มมีบทบาทในการช่วยตนเองและช่วยกันสร้างประเทศได้แล้ว

ตั้งแต่ปลายราชวงศ์ "โชซอน" จนถึงตอนต้นทศวรรษ ๑๙๖๐ ชาวเกาหลีมีชีวิตลำบากมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังสงครามเกาหลี ชาวเกาหลีต้องประสบกับความยากจนจนตกเป็นประเทศยากจนที่สุดระดับโลกประเทศหนึ่ง เพราะฉะนั้นชาวไทยบางท่านยังคงจำประเทศเกาหลีได้ว่า เป็นประเทศเล็กที่หนาวยากจนด้วยสงครามกลางเมือง

เมื่อชาวเกาหลีเริ่มลงมือทำขบวนการ

รณรงค์ "แซมาอีล อุนดง" ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ รัฐบาลระดมกำลังและความสามารถของบุคลากรปริญญาที่อยู่บ้านเฉย ๆ จนบรรลุความสำเร็จได้เป็นอย่างดี ในที่สุดสร้างประเทศจนได้รับการขนานนามว่า "มหัศจรรย์แห่งแม่น้ำฮัน" ผู้เขียนคิดว่า ความสำเร็จนี้คงมีปัจจัยอื่นที่ผู้เขียนไม่ระบุไว้ที่นี้อีกมาก แต่ความเห็นส่วนตัวคิดว่า เพราะความตั้งใจอันสูงต่อการศึกษาและปัญหาความยากจนจริง ๆ คือ ปัจจัยสำคัญที่เป็นความจำเป็นทำให้ชาวเกาหลีทุกคนต้องพยายามเอาตัวรอดให้ได้